

Матеріали

II Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій» (ByteED 2025)

(Харків, 17-19 квітня 2025 року)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Навчально-науковий інститут «Академія вчителівства»
Інститут педагогіки НАПН України
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Інститут соціологічних наук і педагогіки Варшавського університету
природничих наук (SGGW w Warszawie) (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Софійський університет (Республіка Болгарія)
Педагогічний інститут Університету Ченду (Китайська Народна Республіка)
Асоціація Харків-Оксфорд
Центр музично-освітньої майстерності (Французька Республіка)
Всесвітня конфедерація молоді та спорту (Турецька Республіка)

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій
(ByteEd-2025)
17–19 квітня 2025 року

ХАРКІВ
2025

ББК
УДК

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № від травня 2025 року).

Увага! Текст обкладинки буде доповнений, зокрема буде вставлений ISBN, після проходження збірки через раду ХНУ.

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2025) : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17–19 квітня 2025 року) / за заг. ред. І. В. Таможської; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 401 с.

До матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції включено доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої та загальної середньої освіти, здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

У матеріалах конференції розглянуто історичні та методологічні засади розвитку педагогічної науки, проблеми міжнародної освіти та педагогічної компаративістики в умовах глобалізованого суспільства, питання модернізації середньої та вищої освіти в контексті цифровізації навчального простору, теоретичної та практичної професійної підготовки майбутніх фахівців, неформальної й інформальної освіти, забезпечення ефективності інноваційних освітніх технологій в епоху динамічних змін, надання педагогічної підтримки здобувачам з особливими освітніми потребами, компенсації освітніх втрат в умовах війни й повоєнний період, проблеми педагогічного менеджменту, публічного управління й адміністрування в закладах вищої освіти.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

© Навчально-науковий інститут
міжнародної освіти Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна, 2025

ЗМІСТ

Абдулаєв Марат. Підготовка менеджерів до роботи в умовах цифрової трансформації: CRM як ключовий інструмент	9
Баліка Людмила. Використання інструментів інформаційно-цифрового середовища в неформальній освіті майбутніх учителів.....	11
Беляєв Сергій, Кондрацька Лариса. Цифрова грамотність науково-педагогічного працівника як основа ефективності освітнього процесу.....	14
Бойчук Валентина. Комунікативний аспект формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови	17
Васильєв Олексій. Використання цифрових платформ зі штучним інтелектом у науково-дослідницькій діяльності.....	21
Ваховський Леонід. Особливості використання термінологічного аналізу в дослідженнях з історії освіти	26
Вельма Світлана, Жовтоніжко Ірина. Інтеграція елементів гейміфікації у процес викладання математичних освітніх компонентів.....	29
Вишневська Марина. Ефективність кейс-методу в іншомовній підготовці майбутніх економістів.....	32
Віротченко Світлана. Цифрова трансформація вищої освіти: латвійський досвід та європейський контекст.....	35
Гавриленко Дмитро. Використання сучасних технологій та наукових досягнень у підготовці радіофізиків.....	39
Гавриш Ігор. Надання педагогічної підтримки школярам в умовах змішаного навчання як педагогічна проблема	44
Гриценко Михайло. Репетиторство в сучасному освітньому процесі	47
Гряник Дарина. Модель інклюзивної компетентності вчителя закладу загальної середньої освіти	51
Губський Олексій. Порівняння програм підготовки майбутніх фахівців із маркетингу в портфоліо-школах та традиційних університетах Сполучених Штатів Америки	56
Давидова Жанна. Мовний та міжкультурний чинник в академічній мобільності: вплив на ефективність навчання іноземних студентів в країнах з різними освітніми моделями.....	60
Ду Фенін. Використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в школах КНР.....	64
Демчук Олег. Розвиток емоційного інтелекту студентів в умовах змішаного навчання	68
Жигло Оксана. Психолого-педагогічні умови формування професійної мотивації студентів у процесі навчання в закладі вищої освіти	72

ЕФЕКТИВНІСТЬ KEYС-МЕТОДУ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Марина ВИШНЕВСЬКА,

доцентка кафедри філології та перекладу,
Київський національний університет технологій та дизайну,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції світових ринків професійна підготовка майбутніх економістів потребує не лише ґрунтовних спеціальних знань, а й високого рівня іншомовної комунікативної компетентності. Зростання міжнародного бізнес-співробітництва, необхідність роботи з іноземними партнерами та міжнародними документами обумовлюють необхідність володіння професійною іноземною мовою. У цьому контексті традиційні методи викладання мови часто виявляються недостатньо ефективними для формування практичних навичок професійного спілкування.

Особливу вагу набуває застосування інтерактивних методів навчання, серед яких кейс-метод посідає провідне місце. Даний підхід дозволяє імітувати реальні професійні ситуації, у яких майбутні фахівці можуть розвивати не лише мовні навички, а й критичне мислення, здатність до аналізу та прийняття рішень. Застосування кейс-методу в іншомовній підготовці майбутніх економістів є особливо перспективним, адже органічно поєднує мовну практику з опануванням фахового змісту.

Серед ключових аспектів ефективного застосування кейс-методу науковці виокремлюють такі важливі компетентності, як здатність до аналізу та критичного осмислення інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих рішень; автономність та самостійність у навчанні; професійна відповідальність і ініціативність; уміння ефективної комунікації в професійному середовищі, а також уміння інтегрувати мовні навички з економічними знаннями для розв'язання прикладних завдань (Н. Арістова [3], С. Кузікова [5], О. Малихін [6; 7], О. Матвіяс [8], Т. Опалюк [9], Т. Пашенко [11, 12], Р. Попов [13]).

Теоретичний аналіз науково-педагогічної літератури (Н. Арістова [3], І. Головка [4], М. Вишнеvsька [1; 2], К. Кугай [2], С. Кузікова [5], О. Малихін [6], Т. Опалюк [9], Р. Попов [13]) свідчить, що викладання іноземної мови майбутнім економістам можливе із застосуванням широкого спектру традиційних та інноваційних методів навчання. Сучасні підходи до іншомовної підготовки передбачають не лише засвоєння мовних норм, а й активне залучення студентів до моделювання професійних ситуацій. Зокрема, до найбільш ефективних методів належать кейс-метод, метод проблемного навчання, проектний метод, навчальні тренінги, ділові ігри, дискусії, дебати, «мозковий штурм» та метод «дерево рішень». Їх використання сприяє розвитку критичного мислення, навичок прийняття рішень та комунікативної компетентності в професійному середовищі.

З огляду на зростаючу потребу у висококваліфікованих фахівцях, які можуть ефективно спілкуватися іноземною мовою в умовах глобалізованого економічного середовища, постає необхідність пошуку оптимальних методів іншомовної підготовки студентів економічних спеціальностей. Одним із перспективних підходів є кейс-метод, застосування якого сприяє формуванню професійно-мовних компетенцій, зокрема розвитку навичок спілкування іноземною мовою в професійному контексті, засвоєнню спеціалізованої економічної термінології, вдосконаленню аналітичних здібностей у міжнародному бізнес-середовищі, а також підвищенню мотивації студентів до вивчення мови завдяки її практичному використанню.

Кейс-метод (case study) є одним із найефективніших інтерактивних підходів до навчання, що ґрунтується на аналізі реальних або змодельованих професійних ситуацій. Як зазначає Т. Пащенко, суть цього методу полягає в тому, що «тим, хто навчається, пропонується осмислити реальну професійну ситуацію, опис якої водночас відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, необхідних для її вирішення» [12, с. 5]. Кейс-метод вирізняється відсутністю єдиного правильного рішення, що сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних навичок і творчого підходу до розв'язання проблем.

Дослідники О. Малихін та Н. Арістова, посилаючись на роботи І. Осадченко [10, с. 63], вважають, що доцільно розмежовувати метод аналізу конкретної ситуації та кейс-метод. Зокрема, метод аналізу конкретної ситуації охоплює різні прийоми розв'язання відносно простих педагогічних завдань, тоді як кейс-метод орієнтований на опрацювання складних багатокомпонентних ситуацій. У кейс-методі основний акцент робиться на глибокий аналіз кейсу – комплексного інформаційного пакета, що містить детальний опис ситуації, яка потребує пошуку оптимального рішення. Саме такий підхід є найбільш ефективним у формуванні професійних компетентностей майбутніх економістів, оскільки моделює реальні проблеми, з якими вони можуть зіткнутися у професійній діяльності, та сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних навичок і вміння приймати обґрунтовані рішення [7, с.4].

Кейс-метод широко застосовується в професійній освіті через його ефективність для розвитку аналітичного мислення, у формуванні навичок командної роботи, поєднанні теоретичних знань із практичним контекстом і стимулюванні самостійного пошуку рішень.

Професійно орієнтоване навчання іноземної мови для майбутніх економістів характеризується низкою особливостей, що визначають вибір оптимальних методів викладання. Одним із ключових аспектів є термінологічна складова, що включає засвоєння спеціалізованої лексики з таких сфер, як фінанси, маркетинг та управління, а також розуміння міжнародних економічних концепцій в оригінальних джерелах. Важливим компонентом є також жанрова різноманітність ділової комунікації, що передбачає підготовку презентацій, ведення ділових переговорів, складання звітів, аналітичних матеріалів та ділового листування.

Крім того, іншомовна підготовка економістів має виражений прагматичний аспект, що виявляється у формуванні навичок міжкультурної комунікації, здатності аналізувати міжнародні економічні тенденції та роботі з іноземними джерелами інформації. Як зазначає дослідниця Т. Пащенко: «...кейс-технології передбачають використання конкретних випадків (ситуацій) для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень» [11, с.4]. У контексті іншомовної підготовки цей метод є особливо результативним, оскільки дозволяє поєднувати мовну практику з професійним змістом, створюючи умови, максимально наближені до реального міжнародного бізнес-середовища.

Практичне застосування кейс-методу на заняттях з англійської мови для студентів-менеджерів підтвердило його ефективність для розвитку комунікативних та професійних компетентностей. Зокрема, у рамках моделювання ситуації «Інтеграція нового співробітника з міжнародного офісу» студенти опрацьовували навички ведення ділових переговорів, представлення компанії, ознайомлення з корпоративною культурою та врегулювання міжкультурних непорозумінь. У процесі виконання завдання учасники не лише застосовували професійну іноземну лексику, а й відпрацьовували навички аналітичного мислення, аргументації та прийняття рішень у складних комунікативних ситуаціях. Крім того, кейс сприяв усвідомленню студентами відмінностей у підходах до менеджменту в різних бізнес-середовищах, що є ключовим аспектом їхньої професійної підготовки. Отримані результати засвідчують, що використання кейс-методу дозволяє максимально наблизити процес навчання до реальних умов професійної діяльності і підвищити таким чином практичну цінність іншомовної підготовки студентів-економістів.

Отже, кейс-метод ефективно поєднує іншомовну підготовку з реалістичним професійним контекстом і сприяє розвитку комунікативних та аналітичних навичок. Аналіз проведеного кейсу «Інтеграція нового співробітника з міжнародного офісу» підтвердив, що такий формат навчання дозволяє студентам не лише засвоювати фахову лексику, а й опановувати стратегії ефективної комунікації та прийняття рішень у реальних бізнес-ситуаціях. Отримані результати підкреслюють доцільність ширшого впровадження кейс-методу у навчальний процес, зокрема у підготовці спеціалістів економічного профілю, для забезпечення їхньої конкурентоспроможності в умовах глобалізованого ринку праці.

Список використаних джерел

1. Vyshnevskaya M. Specifics of language training for future economists. *Професійна компетентність педагога : методологія, теорія, методика, практика* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. Одеса, 2023. С. 168–171.
2. Vyshnevskaya M., Kugai K. The problem of developing foreign-language communicative competence among economics students. *Modern Science - Moderní Věda*. 2023. № 2. P. 92–99. DOI 10.62204/2336-498X-2023-2-12.
3. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів : монографія. Київ : ТОВ «ГЛІФМЕДІЯ», 2015. 240 с.

4. Головка І. О. Використання кейс-методу в професійно-орієнтованому навчанні іноземної мови студентів нелінгвістичних спеціальностей. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2023. Вип. 210. С. 77–83. DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-210-77-83.
5. Кузікова С. Б. Саморозвиток особистості : суб'єктний підхід. *Психологія особистості*. 2013. № 1(4). С. 77–86.
6. Малихін О. В. Методи і засоби організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2009. Вип. 39. С. 81–86.
7. Малихін О. В., Арістова Н. О. Застосування методу аналізу конкретної ситуації у формуванні суб'єктних якостей майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/343691423_ZASTOSUVANNA_METOD_U_ANALIZU_KONKRETOI_SITUACII_U_FORMUVANNI_SUB'EKTNIH_AK_OSTEJ_MAJBUTNIH_UCITELIV_GUMANITARNIH_SPECIALNOSTEJ
8. Матвіяс О. Сучасні підходи до методики викладання англійської мови у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2023. Вип. 4. С. 77–85. DOI: 10.32782/academ-ped.psyh-2023-4.13.
9. Опалюк Т. Л. Формування соціальної рефлексії майбутніх учителів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін : теоретико-методологічний аспект : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2018. 296 с.
10. Осадченко І. І. Теорія і практика ситуаційного навчання у підготовці майбутніх учителів початкової школи : монографія. Умань : Жовтий, 2011. 414 с.
11. Пащенко Т. Кейс-метод як сучасна технологія навчання спеціальних дисциплін. *Молодь і ринок*. 2015. Вип. 8. С. 94–99.
12. Пащенко Т. М. Застосування кейс-технологій у підготовці кваліфікованих робітників. *Модернізація професійної освіти і навчання : проблеми, пошуки та перспективи*. 2014. Вип. 4. С. 131–144.
13. Попов Р. А. Комплексне застосування інноваційних і традиційних технологій навчання в освітній діяльності у вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 10. Т. 3. С. 170–174.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЛАТВІЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Світлана ВІРОТЧЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент,

декан факультету іноземних мов,

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Дистанційне навчання в Латвії виникло більше 15 років тому й ефективно функціонувало, головним чином, для підвищення педагогічної майстерності НПП закладів вищої освіти [11]. Як і в багатьох інших країнах, дистанційне навчання стало ключовим інструментом підтримки освіти в Латвії під час локдауну, спричиненого пандемією Covid-19 [3]. І все ж таки стрімкий перехід